

gjerning, at der er mange Besiddere og Bestyrere af saadant Gods, som det heromhandlede, der ikke ansee sig moralsk berettigede til at gaae denne Vel. Det gjælder altsaa om at finde et Udtryk for Lovgivningsmagten, hvorved disse Mænd erkjendes berettigede til at gaae denne Vel, erkjendes berettigede til at sælge det dem anbetroede Fæstegods. Det er klart, at disse Fideicommissar og offentlige Stiftelser ville komme under ganske særegne Forhold, dersom Afhandelsen af Fæstegodset paa andre Godser vedbliver at fremmes enten i samme Grad som hidtil, eller, hvad jeg troer, i en endnu langt høiere Grad og hurtigere, end den hidtil har fundet Sted; der vil da tilsidst findes temmelig store Strækninger af Fæstegods forenede under enkelte Stiftelser eller enkelte fideicommissariske Besiddelser, og det vil blive en Stilling, som for disse Stiftelser og Besiddelser vilde være meget uheldig, foruden at det i andre Retninger vilde medføre lidet ønskelige Følger. Nu har det her foreliggende Lovforslag søgt at løse det Problem, der saaledes foreligger Lovgivningsmagten, ved at bestemme, at der skal tildeles de heromhandlede Besiddere og Bestyrere af Fæstegods en Ret til at afhænde det; derved mener man, at de Betænkkeligheder, der kunde gjøre sig gjældende derimod, vilde være rømmede tilside, og, forsaavidt Lovudkastet gaar ud herpaa, kan jeg ikke andet end fuldstændigt billige det og tilraade, at en saadan Lovbestemmelse udgaaer. Jeg seer nemlig slet ikke, at en saadan vilde stride mod Retfærdighedens Grundsætninger, og det er vistnok heller ikke en saadan Bestemmelse, som kunde rammes af den Dom, som den høitagtede Indenrigsminister udtalte med Hensyn til dette Lovforslag. Hvad derimod de særlige Bestemmelser i Lovforslaget angaaer, da kan jeg ikke nægte, at der er flere af dem, som meget lidet tiltale mig, som jeg endog saa anseer for meget lidet betryggende for de vedkommende Stiftelser og de fideicommissariske Besiddelser. Jeg troer, at de høitærede Ministre, hvis første Udtalelser jeg desværre var forhindret fra at høre, i saa Henseende allerede have fremsat omtrent det Samme, som jeg derved kunde have at bemærke. Jeg skal derfor ikke forlænge Discussionen ved at komme tilbage derpaa,

men kun tillade mig at pege hen paa, at efter min Formening burde baade § 2 og § 4 i det foreliggende Lovforslag vistnok meget betydeligt forandres, eller for endeel udgaae. Naar dette er skeet, troer jeg, at derved vilde i det Hele Sagen, med Hensyn til Fæstes Overgang til Selveiendomsdom, være skreden frem paa en meget ønskelig Vel.

Uusgaard: Jeg skulde blot tillade mig i Et og Alt at henholde mig til, hvad min høitærede Sidemand har udtalt, og meget anbefale, at Sagen gaar over til 2den Behandling.

Mosenfranz: Jeg skal ikke indlade mig paa, hvad der burde udgaae af Lovforslaget, men blot bemærke, at det er mit Dnske, at der maatte tilføies dets § 5 den Bestemmelse, at der tilstaaes Afhænderen eller her Besidderne Ret til at indrømme Brugerens, hans Børn eller Svigerbørn en Rentemoderation af indtil 1 pCt. Jeg mener, at dette meget let kunde og burde gjøres, naar man virkelig skal have Selveiendoms Fremme her for Die, ved at Moderationen i Rentebeløbet, der er beregnet til 4 pCt. med Fradrag af de 10 eller 20 pCt, som skulde tilfalde Besidderens, kom til at udgjøre 1 pCt. eller Mere af Gjennemsnitsbeløbet af de sidste 20 Aars Indtægt. Jeg troer, at de to Ting bestemt burde følges ad paa Grund af den Forskjel, der ellers vilde opstaa mellem hvad Fæsteren hidtil har svaret og i Fremtiden vil komme til, at svare, og jeg troer, at man ellers vil føle meget stor Betænkkelighed ved at gaae ind paa disse nye Forhold. Jeg maa ogsaa udtale min Glæde over at have hørt den ærede Forslagsstiller berøre et Forhold, som jeg ved en tidligere Leilighed har omtalt og betegnet som meget ønskeligt, jeg mener Arvesætte med Ret til at sælge og pantsætte, der omhandles i § 6. Jeg beklager, at denne Paragraph staaer noget tilbage her i dette Forslag; men jeg haaber, at, naar der nedfattes et Udvalg i Sagen, vil den føres bedre frem, og ikke længere komme til at staae her i Forslaget som en Spurv i Tranedands.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg skal blot endnu, for at undgaae Misforstaaelse, gjøre den Bemærkning, at jeg ikke kan have Noget imod, at en